

פט"ו - המבוקש והנעשה במלחמת שאול בעמלק

1. **גמ' יומא כב:**
(שמואל א' טו) 'וירב בנחל', אמר רבי מני: על עסקי נחל. בשעה שאמר לו הקדוש ברוך הוא לשאול (שמואל א' טו) 'לך והכית את עמלק', אמר: 'ומה נפש אחת אמרה תורה הבא עגלה ערופה, כל הנפשות הללו על אחת כמה וכמה! ואם אדם חטא - בהמה מה חטאה? ואם גדולים חטאו - קטנים מה חטאו?' יצאה בת קול ואמרה לו (קהלת ז') 'אל תהי צדיק הרבה'. ובשעה שאמר לו שאול לדואג (שמואל כב) 'סב אתה ופגע בכהנים', יצאה בת קול ואמרה לו (קהלת ז') 'אל תרשע הרבה'.

6. **שמואל ב פרק ז**
(א) ויהי כי ישב המלך בביתו וה' הניח לו מסביב מפל איביו: (ב) ויאמר המלך אל נתן הנביא ראה נא אנכי יושב בבית ארזים וארון האלהים ישב בתוך היריעה: (ג) ויאמר נתן אל המלך כל אשר בלבבך לך עשה כי ה' עמך: (ד) ויהי בלילה ההוא ויהי דבר ה' אל נתן לאמר: (ה) לך ואמרת אל עבדי אל דוד כה אמר ה' האתה תבנה לי בית לשבתי:

Yoma 22b

And he strove in the valley. R. Mani said: Because of what happens 'in the valley': When the Holy One, blessed be He, said to Saul: Now go and smite Amalek, he said: If on account of one person the Torah said: Perform the ceremony of the heifer whose neck is to be broken, how much more [ought consideration to be given] to all these persons! And if human beings sinned, what has the cattle committed; and if the adults have sinned, what have the little ones done? A divine voice came forth and said: Be not righteous overmuch. And when Saul said to Doeg: Turn thou and fall upon the priests, a heavenly voice came forth to say: Be not overmuch wicked.

7. **דהיי"ב לו**
(ה) בן עשרים וחמש שנה יהויקים במלכו ואחת עשרה שנה מלך בירושלם ויעש הרע בעיני ה' אלהיו: (ו) עליו עלה נבוכדנאצר מלך בבל ויאסרהו בנחשתים להליכו בבלה: (ז) ומפלי בית ה' הביא נבוכדנאצר לבלל ויתנם בהיכלו בבבל: (ח) ויתר דברי יהויקים ותעבתיו אשר עשה והנמצא עליו הנם כתובים על ספר מלכי ישראל ויהודה וימלך יהויכין בנו תחתיו: (ט) בן שמונה שנים יהויכין במלכו ושלשה חדשים ויעשרת ימים מלך בירושלם ויעש הרע בעיני ה': (י) ולתשובת השנה שלח המלך נבוכדנאצר ויבאהו בבבלה עם כלי חמדת בית ה' וימלך את צדקיהו אחיו על יהודה וירושלם:

8. **מל"ב כ**
(א) בקמיו עלה נבוכדנאצר מלך בבל ויהי לו יהויקים עבד שלש שנים וישב וימרד בו: (ב) וישלח ה' בו את גדודי כשדים ואת גדודי ארם ואת גדודי מואב ואת גדודי בני עמון וישלחם ביהודה להאבדו כדבר ה' אשר דבר ביד עבדיו הנביאים: (ג) אך על פי ה' היתה ביהודה להסיר מעל פניו בחטאת מנשה ככל אשר עשה: (ד) וגם דם הנקי אשר שפך וימלא את ירושלם דם נקי ולא אבה ה' לסלח: (ה) ויתר דברי יהויקים וכל אשר עשה הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה: (ו) וישכב יהויקים עם אבתיו וימלך יהויכין בנו תחתיו: (ז) ולא הסיף עוד מלך מצרים לצאת מארצו כי לקח מלך בבל מנחל מצרים עד נהר פרת כל אשר היתה למלך מצרים:

9. **ירמיהו כב**
(יח) לכן כה אמר ה' אל יהויקים בן יאשיהו מלך יהודה לא יספדו לו הוי אחי והוי אחות לא יספדו לו הוי אדון והוי הדה: (יט) קבורת חמור קבר סחוב וישלך מהלאה לשערי ירושלם:

2. אברנאל שמו"א טו:א

ואמרו: ויזעק אל ה' כל הלילה, ידמה שה' יתברך לא פירש לו חטאת שאול ולמה ניחם על המלכתו. אבל הודיעו (לבד) עונשו שיזכר, ונעלם ממנו הנבואה, ולכן צעק אל ה' כל הלילה, לדעת מה זה ועל מה זה, ומה היה חטאו עתה, שבעבורו נחתם גזר דינו.

כי היה שמואל אוהב בכל לבבו ובכל נפשו את שאול... והיה הוא מעשה ידיו... ולכן חרה אפו ונתעצב, בראותו כי כלתה אליו הרעה מאת ה'

3. ראב"ע בראשית פרק לב פסוק ט

ואם השם אמר לו והיה זרעך כעפר הארץ (ברא' כח, יד), לא ידע אם על אלה או על אחרים. כי הנה יוסף כאשר נמכר היה יעקב חי, והוא לא ידע, כי אין הנביא יודע הנסתרות, אם לא יגלה לו השם. ואלישע אמר ודי' העלים ממני (מ"ב ד, כז). גם זאת תשובה לשואלים איך פחד יעקב והשם הבטיחו, והוא אומר והאיה עמד (ברא' לא, ג), גם זה פני ואיטיבה עמד, שיתכן שימלט הוא לבדו.

4. שמואל א פרק ט

(טו) וה' גלה את און שמואל יום אחד לפני בוא שאול לאמר: (טז) פעת מחר אשלח אליך איש מארץ בנימין ומשחתו לנגיד על עמי ישראל והושיע את עמי מיד פלשתים כי ראיתי את עמי כי באה צעקתו אלי:

5. עי' שמואל א פרק טז:ו-יב

(ו) ויהי בבואם וירא את אליאב ויאמר אך נגד ה' משיחו: (ז) ויאמר ה' אל שמואל אל תבט אל מראהו ואל גבה קומתו כי מאסתיהו כי לא אשר יראה האדם כי האדם יראה לעינים וה' יראה ללבב: (ח) ויקרא ישי אל אבינדב ויעברו לפני שמואל ויאמר גם בזה לא בחר ה': (ט) ויעבר ישי שמה ויאמר גם בזה לא בחר ה': (י) ויעבר ישי שבעת בניו לפני שמואל ויאמר שמואל אל ישי לא בחר ה' באלה: (יא) ויאמר שמואל אל ישי התמו הנערים ויאמר עוד שאר הקטן והנה רעה בצאן ויאמר שמואל אל ישי שלחה וקחנו

10. דו-שיח שאול ושמואל

(יא) נחמתי כי המלכתי את שאול למלך
כי שב מאחרי ואת דברי לא הקים

ויחר לשמואל ויזעק אל יקוק כל הלילה :
(יב) וישכם שמואל לקראת שאול בבקר ויגד לשמואל לאמר בא שאול הכרמלה והנה מצויב לו יד ויסב ויעבר וירד הגלגל :

(יג) ויבא שמואל אל שאול ויאמר לו שאול ברוך
אתה לה' הקימתי את דבר ה' :

(יד) ויאמר שמואל ומה קול הצאן הזה באזני
וקול הבקר אשר אנכי שמע :

(טו) ויאמר שאול מעמלקי הביאום אשר חמל
העם על מיטב הצאן והבקר למען זבח לה' אלהיך
ואת היותר החרמנו :

(טז) ויאמר שמואל אל שאול הרף ואגידה לך את
אשר דבר ה' אלי הלילה

ויאמר לו דבר :

(יז) ויאמר שמואל הלוא אם קטן אתה בעיניך
ראש שבטי ישראל וימשחך ה' למלך על
ישראל : (יח) וישלחך ה' בדרך ויאמר לך
והחרמתה את החטאים את עמלק ונלחמת בו עד
כלותם אתם : (יט) ולמה לא שמעת בקול ה' ותעט
אל השלל ותעש הרע בעיני ה' :

(כ) ויאמר שאול אל שמואל : אשר שמעתי בקול
ה' ואלך בדרך אשר שלחני ה' ואביא את אגג מלך
עמלק ואת עמלק החרמתי : (כא) ויקח העם
מהשלל צאן ובקר ראשית החרם לזבח לה'
אלהיך בגלגל :

(כב) ויאמר שמואל החפץ ליקוק בעלות וזבחים
בשמע בקול ה' הנה שמע מזבח טוב להקשיב
מחלב אילים : (כג) כי חטאת קסם מרי ואון
ותרפים הפצר

יען מאסת את דבר ה' וימאסך ממלך :

(כד) ויאמר שאול אל שמואל חטאתי כי עברתי
את פי ה' ואת דבריך כי יראתי את העם ואשמע
בקולם : (כה) ועתה שא נא את חטאתי ושוב עמי
ואשתחנה ליקוק :

(כו) ויאמר שמואל אל שאול לא אשוב עמך

כי מאסתה את דבר ה'
וימאסך ה' מהיות מלך על ישראל :